

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyň JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové ve věci

žalobce: **HEVA Schweiz AG**
se sídlem Hauptstrasse 9, Postfach 560, Meggen, Švýcarsko
zastoupen JUDr. Karlem Čermákem, Ph.D., LL.M., advokátem
se sídlem Elišky Peškové 735/15, Praha 5

proti

žalovanému: **Úřad průmyslového vlastnictví**
se sídlem Antonína Čermáka 2a, Praha 6 – Bubeněč

o žalobách proti rozhodnutím předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 1. 8. 2024, zn. sp. CZ/EP 2805926, č. j. CZ/EP 2805926/D24042522/2024/ÚPV, a ze dne 1. 8. 2024, zn. sp. CZ/EP 2805927, č. j. CZ/EP 2805927/D24042523/2024/ÚPV

takto:

- I. Žaloby se zamítají.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Stručné vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání v záhlaví uvedených rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví (žalovaný), kterými byly zamítnuty jeho rozklady proti rozhodnutím Úřadu průmyslového vlastnictví (Úřad) ze dne 27. 3. 2024, o zastavení řízení o žádosti o prominutí zmeškání lhůty v poshověcí lhůtě pro zaplacení poplatku za 10. rok udržování evropského patentu CZ/EP 2805926 o názvu „*Způsob pro zahřívání skleněných tabulí a pec pro temperování skla*“ v platnosti (pod. sp. zn. 9 A 75/2024), a ze dne 27. 3. 2024, o zastavení řízení o žádosti o prominutí zmeškání lhůty v poshověcí lhůtě pro zaplacení poplatku za 10. rok udržování evropského patentu CZ/EP 2805927 o názvu „*Pec na*

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

temperování skla“ v platnosti (pod. sp. zn. 9 A 76/2024), a prvostupňová rozhodnutí byla potvrzena.

2. Z odůvodnění žalobou napadených rozhodnutí vyplynulo:
3. Ve věci 9 A 75/2024 bylo žalobci dne 21. 12. 2016 oznámeno Evropským patentovým úřadem udělení patentu EP 2805926 o názvu „*Způsob pro zahřívání skleněných tabulí a pec pro temperování skla*“ na patentovou přihlášku podanou dne 20. 5. 2014, požívající právo přednosti ode dne 20. 5. 2013. Dne 5. 4. 2017 byl zveřejněn překlad tohoto evropského patentu do českého jazyka pod výše uvedenou zn. sp. CZ/EP 2805926 a toto zveřejnění oznámeno ve Věstníku č. 14/2017. Dne 20. 5. 2023 předmětný patent CZ/EP 2805926 zanikl ve smyslu ustanovení § 22 písm. b) zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích (zákon o vynálezech) pro nezaplacení poplatků za 10. rok udržování tohoto patentu v platnosti.
4. Ve věci 9 A 76/2024 bylo žalobci dne 5. 4. 2017 oznámeno Evropským patentovým úřadem udělení patentu EP 2805927 o názvu „*Pec na temperování skla*“ na patentovou přihlášku podanou dne 20. 5. 2014, požívající právo přednosti ode dne 20. 5. 2013. Dne 21. 6. 2017 byl zveřejněn překlad tohoto evropského patentu do českého jazyka pod výše uvedenou zn. sp. CZ/EP 2805927 a toto zveřejnění oznámeno ve Věstníku č. 25/2017. Dne 21. 9. 2022 pak byl zveřejněn překlad pozměněného evropského patentu do českého jazyka, což bylo oznámeno ve Věstníku č. 38/2022. Dne 20. 5. 2023 předmětný patent CZ/EP 2805926 zanikl ve smyslu ustanovení § 22 písm. b) zákona o vynálezech pro nezaplacení poplatků za 10. rok udržování tohoto patentu v platnosti.
5. Úřad prvostupňovými rozhodnutími řízení o žádostech o prominutí zmeškání lhůty dle § 66 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (správní řád) zastavil z toho důvodu, že jsou podané žádosti zjevně nepřipustné. Uvedl, že s ohledem na § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 173/2002 Sb., o poplatcích za udržování patentů a dodatkových ochranných osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin a o změně některých zákonů (zákon o udržovacích poplatcích), nelze prominout zmeškání lhůty k zaplacení udržovacího poplatku.
6. Žalovaný v napadených rozhodnutích přisvědčil závěrům Úřadu, kdy s odkazem na § 11 odst. 1 zákona o udržovacích poplatcích uvedl, že zmeškání lhůty pro zaplacení poplatku za udržování patentu v platnosti nelze prominout a nelze ani povolit posečkání s jeho placením či zaplacení ve splátkách. Poukázal na § 8 odst. 4 zákona o udržovacích poplatcích, dle kterého, nebyl-li udržovací poplatek zaplacen ve stanovené lhůtě, může jej poplatník uhradit dodatečně ve lhůtě 6 měsíců od jeho splatnosti, v tom případě je však povinen uhradit i penále ve výši splatného udržovacího poplatku. I tato dodatečná lhůta pro zaplacení poplatku za 10. rok platností předmětného evropského patentu však marně uplynula v dané věci dne 20. 11. 2023. Subsidiární aplikace navrácení v předešlý stav dle § 37 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (daňový řád) je již na základě ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích vyloučena. K tomu odkázal na rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 4. 5. 2022, č. j. 18 A 13/2022 – 33, ze dne 14. 6. 2021, č. j. 18 A 14/2021 – 48, a dále na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2022, č. j. 4 Afs 213/2021 – 31. Ke změně rozhodovací praxe došlo již před několika lety, s touto změnou rozhodovací praxe pak byla seznámena i veřejnost, neboť předmětný rozsudek Nejvyššího správního soudu byl komentován na str. 36, 37 časopisu Průmyslové vlastnictví č. 2/2022 ze dne 15.06.2022, který je v elektronické podobě dostupný veřejnosti na webových stránkách Úřadu. Nelze tedy mít za to, že by byl závěr správního orgánu prvního stupně řízení v předmětné věci pro majitele neočekávaný či

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

překvapivý. Na rozkladové námitky žalobce tak žalovaný nevešel a rozhodnutí Úřadu potvrdil.

7. Při ústním jednání soud žaloby postupem podle ustanovení § 39 odst. 1 s. ř. s. spojil ke společnému projednání, neboť spolu skutkově souvisejí, a nadále vedl řízení pod sp. zn. 9 A 75/2024.

Obsah žalob

8. Žalobce v žalobách předně uvedl, že již v řízení před žalovaným prokázal, že ke správě svého patentového portfolia používá specializovanou renomovanou kancelář PatentRenewal.com (PatentRenewal) ve spolupráci s patentovou kanceláří Kolstery Oy Ab (Kolster), která je zástupcem majitele patentu. Kancelář Kolster dává společnosti PatentRenewal instrukce k úhradě konkrétních poplatků a poskytuje jí finanční prostředky k úhradě poplatků. Dne 25. 9. 2023 zaslala K. H. (zaměstnankyně kanceláře Kolster) e-mail E.-B.U. (zaměstnankyni společnosti PatentRenewal) s žádostí o uhrazení udržovacích poplatků. Zálohové faktury byly vytvořeny a odeslány společnosti Kolster dne 28. 9. 2023 s 46 čísly faktur v rozsahu INV-23-09-0309 až INV-23-09-0354. Důsledkem lidské chyby byla zpráva s informacemi o platbách zálohové faktury nesprávně interpretována tak, že se týkala úhrady pouze dvou faktur (první a poslední zálohové faktury). Došlo tak k chybné interpretaci, že faktury číslo INV-23-09-0344 a INV-23-09-0332, týkající se úhrady udržovacích poplatků za patenty EP č. 2805926 a č. 2805927 v ČR, nebyly uhrazeny, proto nebyl zástupce v ČR instruován k úhradě příslušných udržovacích poplatků. Neuhrazení udržovacích poplatků bylo vyvoláno výhradně lidskou chybou. Nezaplacení udržovacích poplatků zjistila E. E. K (zaměstnankyně PatentRenewal) dne 21. 11. 2023, přičemž žalobce podal ihned po zjištění výše popsanych skutečností žádost o prominutí zmeškání lhůty. Jelikož žalobce žádal o prominutí zmeškání lhůty k uhrazení udržovacího poplatku v dodatečné poshověcí lhůtě, uhradil jak příslušný udržovací poplatek, tak penále ve výši splatného udržovacího poplatku dle ustanovení § 8 odst. 4 zákona o udržovacích poplatcích. Ačkoli žalobce v řízení před žalovaným prokázal, že ke zmeškání lhůty k úhradě udržovacích poplatků došlo nezávisle na jeho vůli při zachování péče řádného hospodáře a splnění podmínek vyplývajících z § 65 zákona o vynálezech, Úřad rozhodl o nevyhovění žádosti žalobce o prominutí zmeškání lhůty.
9. Dle žalobce je rozhodnutí žalovaného nezákonné a odporuje rozhodovací praxi v řízeních ve věcech žádostí o navrácení v předešlý stav dle ustanovení § 65 zákona o vynálezech, a je rozporu s právní úpravou daňového řádu. Odkázal na rozhodnutí Úřadu ze dne 25. 4. 2018, č. j. CZ/EP 2277785/D18033797/2018/UPV a ze dne 13. 11. 2017, č. j. CZ/EP 2976209/D17107720/ 2017/ÚPV, jimiž Úřad vyhověl žádostem o navrácení lhůty v předešlý stav ve vztahu k úhradě udržovacích poplatků. Zdůraznil, že citovaná rozhodnutí nebyla excesy z rozhodovací praxe. Naopak rozhodnutí žalovaného v této věci je v rozporu s obecně uznávanou právní zásadou kontinuity správy. Odklon od dosavadní rozhodovací praxe nelze odůvodnit tím, že se rozhodovací praxe vyvíjí. K odklonu došlo bez toho, aby tento odklon vyplýval ze změny zákonné úpravy, a tento přístup je porušením zásady předvídatelnosti správního rozhodování upravené jako jedné ze základních zásad dle § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (správní řád).
10. Žalovaný měl dle žalobce posoudit žádost podanou dle § 65 zákona o vynálezech jako žádost o navrácení lhůty v předešlý stav a měl aplikovat ustanovení § 37 daňového řádu, které navrácení lhůty v předešlý stav umožňuje. Ačkoli § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

poplatcích vylučuje prominutí zmeškání lhůty, jedná se pouze o nemožnost prominutí zmeškání lhůty k úhradě udržovacího poplatku v řádné lhůtě dle § 5 a 6 citovaného zákona. Zákon o udržovacích poplatcích stanoví v § 8 odst. 4 mimořádnou dodatečnou lhůtu pro úhradu udržovacího poplatku a povinnost uhradit v případě platby udržovacího poplatku v této mimořádné lhůtě penále. Prominutí zmeškání lhůty pro úhradu poplatku v řádné lhůtě by tak znamenalo obejít povinnosti žadatele uhradit za opožděnou platbu udržovacího poplatku penále. Z tohoto důvodu je vyloučeno. Zákon jej nicméně nevylučuje v dodatečné lhůtě dle § 8 odst. 4 zákona o udržovacích poplatcích za předpokladu, že žadatel splní podmínku uhradit za pozdní platbu penále. Výše uvedený výklad je možno podpořit i skutečností, že § 65 odst. 2 zákona o vynálezech, obsahující taxativní výčet případů, v nichž nelze vyhovět žádosti o navrácení v předešlý stav, navrácení lhůty k úhradě udržovacího poplatku za patent neobsahuje. Obdobně nevylučuje navrácení lhůty v předešlý stav ani daňový řád.

11. Žalobce rovněž brojil proti závěru žalovaného, že pokud by nebylo vyloučeno prominutí zmeškání zaplacení udržovacího poplatku v poshověcí lhůtě včetně penále ve smyslu ustanovení § 8 odst. 4 zákona o udržovacích poplatcích, znamenalo by to, že by prominutí zmeškání lhůty přicházelo v úvahu v každém případě, jen by navazovalo právě a jen na uplynutí poshověcí lhůty. Uvedl, že § 65 odst. 1 zákona o vynálezech stanoví pro prominutí zmeškání lhůty jednoznačná pravidla, kdy uvádí, že Úřad promine zmeškání lhůty, k němuž došlo ze závažných důvodů, požádá-li o to účastník do dvou měsíců ode dne, kdy pominula překážka zmeškání, a učiní-li v této době zmeškaný úkon a zaplatí správný poplatek podle zvláštních předpisů. Zároveň zákon stanoví roční objektivní lhůtu, v níž lze žádost podat. Zákon tak podmiňuje možnost vyhovění žádosti o prominutí lhůty tím, že ke zmeškání lhůty došlo ze závažného důvodu, přičemž žádost o prominutí zmeškání lhůty je možno podat pouze v zákonem stanovené subjektivní dvouměsíční lhůtě a objektivní roční lhůtě.
12. Jako nesprávný žalobce odmítl závěr žalovaného, že pokud by žalovaný povolil prominutí zmeškání zaplacení udržovacího poplatku v poshověcí lhůtě, přicházelo by prominutí zmeškání lhůty v úvahu v každém případě, neboť zákon stanoví jednoznačné podmínky, jejichž splnění je k vyhovění žádosti o prominutí zmeškání lhůty nutné. Za chybný označil taktéž závěr, že prominutí zmeškání lhůty není možné s ohledem na existenci poshověcí lhůty a s ohledem na potřebu právní jistoty třetích osob ohledně platnosti ochrany vynálezu patentem. Uvedl, že zákon stanoví jednoznačnou objektivní a subjektivní lhůtu, jejichž dodržení je k vyhovění žádosti o prominutí zmeškání lhůty nutné. Stanovení těchto propadných lhůt pak zaručuje zachování právní jistoty třetích osob. Zároveň chrání práva třetích osob § 65 odst. 3 zákona o vynálezech, podle nějž práva nabytá třetími osobami v době mezi zmeškáním lhůty a jejím prominutím zůstávají nedotčena.
13. Odmítl též závěr žalovaného, že zákonodárce poskytuje majitelům patentů namísto prominutí zmeškané lhůty, resp. navrácení této lhůty v předešlý stav, jinou alternativu, a to ustanovení § 8 odst. 4 zákona o udržovacích poplatcích, umožňující uhrazení udržovacího poplatku v dodatečné lhůtě 6 měsíců od jeho splatnosti, za současného uhrazení penále ve výši splatného udržovacího poplatku. Poukázal na čl. 5bis odst. 1 Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví (Pařížská úmluva), který ukládá členským zemím povinnost přijmout systém úhrady udržovacího poplatku v poshověcí lhůtě (odst. 1 citovaného ustanovení), přičemž zároveň v odst. 2 umožňuje unijním zemím v případě patentů zaniklých pro nezaplacení poplatků navrácení v předešlý stav. Citovaný odst. 2 tak dává možnost unijním zemím vedle systému úhrady poplatku v poshověcí lhůtě aplikovat systém navrácení v předešlý stav. Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

System úhrady udržovacího poplatku v poshověcí lhůtě tak možnost prominutí zmeškání lhůty nevylučuje ani nenahrazuje. Nelze argumentovat, že s ohledem na systém úhrady v poshověcí lhůtě již není prominutí zmeškání lhůty možné či potřebné.

14. Závěrem žalobce zdůraznil, že zánik práva (v daném případě zánik patentu neuhrazením správního poplatku) je závažným zásahem do práv vlastníka patentu, úpravu této otázky je tak nutno vykládat restriktivně v jeho prospěch. Je nutno vycházet ze zásady přísné vázanosti veřejné moci zákonem, tedy nemožnosti „*dointerpretovat*“ právní předpis ve prospěch státu. Při rozhodování o povinnostech to znamená restriktivní přístup, který působí ve prospěch přihlašovatele. To dle žalobce vyplývá z čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (Listina). Změna rozhodovací praxe žalovaného by nadto znamenala porušení čl. 4 odst. 3 Listiny, podle něhož zákonná omezení základních práv a svobod musí platit stejně pro všechny případy, které splňují stanovené podmínky. Jelikož žalovaný ve své rozhodovací praxi umožňoval ve věcech úhrady udržovacích poplatků navrácení v předešlý stav, znamenal by odklon od této praxe porušení základních práv a svobod, neboť některým přihlašovatelům by žalovaný za skutkově identických podmínek navrácení v předešlý stav umožnil a jiným nikoli. Na této skutečnosti nemůže nic změnit ani fakt, žalovaný podle svého tvrzení o změně své praxe informoval v časopise Průmyslové vlastnictví č. 2/2022, neboť ke změně ustálené praxe by mohlo dojít pouze na základě změny zákonné úpravy, k níž v daném případě nedošlo.
15. Žalobce uzavřel, že ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích lze aplikovat pouze na prominutí zmeškání lhůt v řádné lhůtě, nikoli na žádosti týkající se prominutí zmeškání lhůty k úhradě poplatků v poshověcí lhůtě.
16. Žalobce žádal, aby soud napadená rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Vyjádření žalovaného

17. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že napadené rozhodnutí není nezákonné a nebylo vydáno v rozporu s jeho rozhodovací praxí. Naopak bylo a je zcela v souladu s recentní judikaturou, kterou byla rozhodná právní otázka o nemožnosti prominutí zmeškání lhůty k zaplacení udržovacího poplatku (a to ani v poshověcí lhůtě) jednoznačně zodpovězena. Odkázal na rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 4. 5. 2022, č. j. 18 A 13/2022 – 33, ze dne 14. 6. 2021, č. j. 18 A 14/2021 – 48, dále na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2022, č. j. 4 Afs 213/2021 – 31, a na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Zanikne-li patent v důsledku nezaplacení příslušného udržovacího poplatku, není možné lhůtu k jeho uhrazení navrátit v předešlý stav, resp. prominout zmeškání této lhůty.
18. Na podporu svých závěrů žalovaný dále poukázal na § 11 odst. 1 písm. zákona o udržovacích poplatcích. Každý majitel evropského patentu je povinen za jeho udržování v platnosti platit poplatky podle zákona o udržovacích poplatcích, který je pro řízení ve věcech udržovacích poplatků speciálním zákonem a má přednost před daňovým řádem. Pokud není udržovací poplatek zaplacen ve stanovené lhůtě, stanoví § 8 odst. 4 zákona o udržovacích poplatcích možnost uhradit poplatek dodatečně ve lhůtě 6 měsíců od jeho splatnosti spolu s penále. Skutečnost, že nedošlo k zaplacení udržovacího poplatku ani v dodatečné lhůtě k jeho zaplacení, nemůže být předmětem žádosti o navrácení lhůty v předešlý stav podle § 37 daňového řádu. Žalovaný k tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2022, č. j. 4 Afs 213/2021 – 31, a citoval z něj. Žalobcem předeštěný výklad je v rozporu s § 11 odst. 1 zákona o udržovacích poplatcích, neboť by v tomto ustanovení formulovaná

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

nemožnost prominutí zmeškání lhůty s placením udržovacího poplatku postrádala smysl a v podstatě by nepřicházela v úvahu, pokud by bylo možno prominout zmeškání úhrady v poshověcí lhůtě. V takovém případě by sice byl dán rozdíl spočívající v tom, že u prominutí zmeškání lhůty udržovacího poplatku v poshověcí lhůtě by zde byla ještě povinnost majitele uhradit penále, nicméně výklad, který vede k tomu, že ve 100 % případů by v končeném důsledku stejně bylo prominutí zmeškání možné zcela popírá záměr zákonodárce. Z § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích je zřejmé, že zákonodárce zamýšlel vyloučit možnost prominutí zmeškání lhůty k zaplacení udržovacího poplatku *en bloc*, aniž by rozlišoval mezi řádnou či dodatečnou (poshověcí) lhůtou k úhradě poplatku nebo aniž by zohledňoval placení penále. Pokud by zákonodárce zamýšlel mezi těmito lhůtami rozlišovat, musel by to do zákonného textu vtělit.

19. Žalovaný dále odkázal na důvodovou zprávu k tomuto ustanovení a citoval z ní. Uvedl, že nemožnost prominutí spojuje zákonodárce i správní jistotou třetích osob, jež mohou vycházet z toho, že patent v důsledku uplynutí lhůty k zaplacení udržovacího poplatku zanikl. Z tohoto pohledu je přitom irelevantní rozlišování mezi řádnou a poshověcí lhůtou, neboť právní jistota třetích osob je chráněna bez rozdílu. K tomu odkázal na body 23 a 24 Městského soudu v Praze ze dne 4. 5. 2022, č. j. 18 A 13/2022 – 33, a citoval je.
20. Ke změně rozhodovací praxe odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2010, čj. 1 Afs 50/2009-233, a podotkl, že je změna rozhodovací praxe správních orgánů možná, pokud byla dosavadní rozhodovací praxe v rozporu s právními předpisy. Nelze upřednostnit zásadu legitimního očekávání před dodržováním a správnou aplikací právních předpisů. S odkazem na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, čj. 6 Ads 88/2006-132, č. 1915/2009 Sb. NSS, uvedl, že je přípustná i změna ustáleného, jednotného a dlouholetého řešení určité právní otázky v rozhodovací praxi správních orgánů, pokud je činěna do budoucna, dotčené subjekty mají možnost se s ní seznámit a je řádně odůvodněna závažnými okolnostmi. Ke změně rozhodovací praxe došlo již před několika lety, s touto byla seznámena i veřejnost, neboť předmětný rozsudek Nejvyššího správního soudu byl komentován na str. 36, 37 časopisu Průmyslové vlastnictví č. 2/2022 ze dne 15.06.2022, který je v elektronické podobě dostupný veřejnosti na webových stránkách Úřadu. Nelze tedy mít za to, že by byl závěr správního orgánu prvního stupně řízení v předmětné věci pro majitele neočekávaný či překvapivý.
21. Žalovaný žádal, aby soud žalobu zamítl.

Posouzení věci Městským soudem v Praze

22. Při ústním jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích. Zástupce žalobce zdůraznil, že jsou napadená rozhodnutí nezákonná, neboť porušují základní zásady správního řízení, zejména zásadu předvídatelnosti. Porušují rovněž Ústavou zaručená práva žalobce jako vlastníka patentu. Nesouhlasil s výkladem § 11 zákona o udržovacích poplatcích. Zástupce žalovaného odkázal na své rozhodnutí a vyjádření k žalobě s tím, že postupoval souladně s judikaturou správních soudů, příkladmo rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2022, č. j. 4Afs 213/2021-31, kde byl jeho právní názor v obdobné věci potvrzen.
23. Soud při ústním jednání neprováděl dokazování, neboť žalobce na navržených důkazech netrval a soudu pro posouzení důvodnosti žalobních bodů postačoval správní spis, jímž se dokazování ve správním soudnictví neprovádí.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

24. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou uplatněných bodů, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloby nejsou důvodné.
25. Při posouzení soud vyšel z následující právní úpravy:
26. Dle § 3 odst. 2 zákona o udržovacích poplatcích *poplatníkem udržovacích poplatků za evropský patent je majitel evropského patentu s účinky pro Českou republiku.*
27. Dle § 8 odst. 2 zákona o udržovacích poplatcích *není-li splatný udržovací poplatek zaplacen ve stanovené výši, vyzve Úřad poplatníka k jeho doplacení ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení výzvy. Po marném uplynutí této lhůty se má za to, že udržovací poplatek nebyl zaplacen. Úřad platbu, kterou v neúplné výši obdržel, poplatníkovi do 30 dnů ode dne marného uplynutí lhůty vrátí. Ustanovení odstavce 4 tím není dotčeno. Dle odst. téhož ustanovení nebyl-li udržovací poplatek zaplacen ve stanovené lhůtě nebo má-li se za to, že nebyl zaplacen podle odstavce 2, může jej poplatník uhradit dodatečně ve lhůtě 6 měsíců ode dne jeho splatnosti. V tomto případě je poplatník povinen zároveň se splatným udržovacím poplatkem uhradit penále ve výši, které se rovná výši splatného udržovacího poplatku.*
28. Dle § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích *nestanoví-li tento zákon jinak, nelze u udržovacího poplatku prominout zmeškání lhůty k jeho zaplacení.*
29. Dle § 35g odst. 1 zákona o vynálezech *za udržování evropského patentu v platnosti je majitel povinen platit poplatky podle zvláštního právního předpisu.*
30. Podle § 65 odst. 1 zákona o vynálezech *Úřad promine zmeškání lhůty, k němuž došlo ze závažných důvodů, požádá-li o to účastník do dvou měsíců ode dne, kdy pominula překážka zmeškání, a učiní-li v této době zmeškaný úkon a zaplatí správní poplatek podle zvláštních předpisů. Dle odst. 2 téhož ustanovení zmeškání lhůty nelze prominout po uplynutí jednoho roku ode dne, kdy měl být úkon učiněn, jakož i při uplatnění nebo prokázání práva přednosti, při žádosti o provedení úplného průzkumu přihlášky vynálezu a při žádosti o pokračování řízení podle ustanovení § 28 odst. 3.*
31. Soud o žalobě uvážil takto:
32. Podstatou žalobní argumentace je tvrzení, že žalovaný měl posoudit žádost žalobce dle § 65 zákona o vynálezech jako žádost o navrácení lhůty v předešlý stav a měl postupovat podle § 37 daňového řádu, jež navrácení lhůty v předešlý stav umožňuje. Ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích dle žalobce vylučuje prominutí zmeškání lhůty k úhradě udržovacího poplatku toliko v řádné lhůtě, nikoli ve lhůtě dodatečné (poshověcí) dle § 8 odst. 4 zákona o udržovacích poplatcích.
33. Soud předesílá, že se žalobcem predestřenou právní otázkou již správní soudy opakovaně zabývaly, a to v rozsudcích Městského soudu v Praze ze dne 14. 6. 2021, č. j. 18 A 14/2021 – 48, ze dne 4. 5. 2022, č. j. 18 A 13/2022 – 33, ze dne 11. 3. 2025, č. j. 15 A 132/2024-43, a dále Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2022, č. j. 4 Afs 213/2021 – 31. Devátý senát městského soudu neshledal důvod se od této ustálené judikatury odchýlit.
34. Ustanovením § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích zákonodárce výslovně vyloučil možnost prominout zmeškání lhůty pro úhradu poplatků za udržování (evropského) Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

patentu. Z ustálené judikatury plyne, že institut navrácení v předešlý stav dle § 37 daňového řádu, jehož aplikace se žalobce domáhá, je obdobou institutu prominutí zmeškání lhůty. Ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích tudíž navrácení v předešlý stav taktéž vylučuje: „*Jinými slovy, institut navrácení v předešlý stav je v podstatě prominutím zmeškání určitého úkonu (...) Pokud je tedy institut navrácení v předešlý stav podle § 37 daňového řádu obdobný prominutí zmeškání lhůty, je předmětným speciálním ustanovením zákona o udržovacích poplatcích výslovně vyloučen. Jinak řečeno, subsidiární aplikace navrácení v předešlý stav je již na základě § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích vyloučena, jelikož povaha institutu navrácení v předešlý stav a prominutí zmeškání lhůty je obdobná.*“ (cit. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2022, čj. 4 Afs 213/2021-31, body 20 a 21). Sečteno a podtrženo, jelikož instituty prominutí zmeškání úkonu a navrácení lhůty v předešlý stav znamenají prakticky totéž, ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích zcela zapovídá užití obou těchto institutů.

35. Pokud jde o argumentaci žalobce, podle něž zákon vylučuje toliko prominutí zmeškání řádné lhůty, nikoliv lhůty poshověcí, soud poukazuje na důvodovou zprávu k § 11 zákona o udržovacích poplatcích: „*S ohledem na existenci tzv. poshověcí lhůty a zejména s ohledem na potřebu právní jistoty třetích osob ohledně platnosti ochrany vynálezu patentem, popřípadě dodatkovým ochranným osvědčením nelze lhůtu k zaplacení udržovacího poplatku prominout ani ji prodloužit. Nelze také poplatníkovi umožnit platit udržovací poplatky ve formě splátek*“ (cit. Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 173/2002 Sb., o poplatcích za udržování patentů a dodatkových ochranných osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin a o změně některých zákonů, č. 173/2002 Dz, zdůraznění doplněno soudem). Zákonodárce tedy přijal předmětnou právní úpravu s cílem ochránit právní jistotu třetích osob ohledně platnosti ochrany vynálezu s tím, že relativní přísnost této právní úpravy zároveň vyvážil zavedením možnosti uhradit poplatek v dodatečné poshověcí lhůtě 6 měsíců dle § 8 odst. 4 zákona o udržovacích poplatcích. Primárním smyslem a účelem dané právní úpravy není výběr penále, nýbrž právě ochrana právní jistoty. Výklad předestřený žalobcem, podle něž by bylo možné zmeškání poshověcí lhůty prominout (a v konečném důsledku fakticky „obnovit“ platnost patentu po uplynutí této lhůty), je v rozporu s jednoznačně vyjádřeným záměrem zákonodárce. Neobstojí ani výklad žalobce, podle něž by právní jistotu třetích osob garantoval § 65 zákona o vynálezech. Za situace, kdy zákonodárce stanovil záměrně s cílem ochrany právní jistoty specifickou poshověcí lhůtu, a postupoval tak s cílem užití obecných lhůt vyloučit, se takový výklad žalobce příčí smyslu a účelu zákona.
36. K odkazu žalobce na že Čl. 5 bis odst. 2 Pařížské úmluvy soud podotýká, že toto ustanovení přiznalo smluvním státům fakultativní možnost vedle poshověcí lhůty umožnit navrácení zaniklých patentů v důsledku neuhrazení udržovacích poplatků v předešlý stav. Český zákonodárce však této možnosti nevyužil a navrácení zaniklých patentů v předešlý stav v § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích výslovně vyloučil (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2022, č. j. 4 Afs 213/2021 – 31, bod 24).
37. Nedůvodná je taktéž argumentace žalobce Článkem 4 odst. 1 Listiny. Správní orgány postupovaly dle zákona a nepřekročily své zákonem svěřené pravomoci, ani se nedopustily restriktivního (zužujícího) výkladu v neprospěch vlastníka patentu. Nadto předmětná právní úprava nechrání jen práva žalobce (vlastníka patentu), ale stejně tak práva třetích osob, neboť poskytuje právní jistotu k otázce, zda patent zanikl či nikoliv. Soud k tomu dále poukazuje na zásadu, že práva patří bdělým. Pokud žalobce nezaplatil udržovací poplatek v řádném termínu Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

ani v poshověcí lhůtě, jde tato skutečnost plně k jeho tíži. Pokud pak došlo k pochybení na straně patentového zástupce či zprostředkovatele plateb, je to majitel patentu (žalobce), kdo nese všechna rizika spojená s působením zástupce, jehož si sám zvolil (srov. obdobně rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2024, čj. 2 As 103/2023-47, č. 4599/2024 Sb. NSS, bod 42).

38. Pokud jde o argumentaci žalobce stran ustálené správní praxe a legitimního očekávání, je třeba uvést, že žalobce konkrétně označil toliko 2 rozhodnutí Úřadu jakožto správního orgánu prvního stupně. Dle závěrů rozšířeného senátu NSS je s to založit legitimní očekávání ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost (příp. i nečinnost) orgánů veřejné správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, čj. 6 Ads 88/2006-132, č. 1915/2009 Sb. NSS). Existence dvou rozhodnutí proto nemohla založit ustálenou rozhodovací praxi, jíž by byl žalovaný vázán. Nadto byla žalobcem označená rozhodnutí vydána správním orgánem prvního stupně. Jistě nemůže být v rozporu se zásadou legitimního očekávání, jestliže nadřízený správní orgán zaujme jiný právní názor prvního stupně, byť by tím případně došlo k popření dosavadní praxe prvostupňového orgánu, kterou nadřízený orgán není vázán (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 4. 5. 2022, čj. 18 A 13/2022-33, bod 31).
39. Především pak soud zdůrazňuje, že se nelze dovolávat legitimního očekávání z titulu zavedené správní praxe za situace, kdy se jednalo o nezákonnou správní praxi, jejíž následování je nežádoucí a bylo by v rozporu se zákonem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2016, čj. 5 As 155/2015-35, č. 3444/2016 Sb. NSS, právní věta). Správní soudy přitom ustáleně judikují, že aplikace § 37 daňového řádu je v případě zmeškání poshověcí lhůty k zaplacení poplatku majitelem patentu vyloučena a zmeškanou lhůtu k zaplacení udržovacího poplatku nelze prominout (viz výše). Jinými slovy řečeno, i pokud Úřad v žalobcem označených věcech žádostem vyhověl, byl takový postup v rozporu se zákonem a nemohl by založit ustálenou rozhodovací praxi ani legitimní očekávání žalobce. V případě napadených rozhodnutí oproti tomu žalovaný postupoval v souladu se zákonem a ustálenou judikaturou.
40. Námitky nejsou důvodné.

Závěr a náklady řízení

41. Soud proto žaloby jako nedůvodné podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
42. Výrok o nákladech řízení je dán ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci procesně úspěšný, a proto mu nenáleží náhrada nákladů řízení; žalovanému správnímu orgánu, který měl úspěch, však důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

Praha 11. června 2025

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.